

บทที่ 9

บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งภายใน และภายนอกประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา

ท่ามกลางยุคสมัยแห่งความผันผวนและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (VUCA World) ระบบการศึกษาทั่วโลกกำลังเผชิญกับโจทย์ใหม่ที่ทำนายอย่างไม่เคยมีมาก่อน การเปลี่ยนแปลงในระดับสากล ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) โครงสร้างประชากรที่ก้าวสู่อุตสาหกรรมสังคมผู้สูงวัย ตลอดจนวิกฤตสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจโลกที่ไร้พรมแดน ได้ส่งผลกระทบสะท้อนกลับมาถึงบริบทภายในประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปัจจัยเร่งเหล่านี้กดดันให้การศึกษาไทยต้องเร่งปรับตัวจากการผลิตกำลังคนเพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจแบบเดิม ไปสู่การสร้างพลเมืองที่มีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และพร้อมรับมือกับความไม่แน่นอน การเข้าใจถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศจึงเป็นหัวใจสำคัญในการวางกรอบนโยบาย การปรับปรุงหลักสูตร และการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ให้ทันทั่วถึงและตอบโจทย์ความต้องการของสังคมยุคใหม่ได้อย่างแท้จริง

9.1 นโยบายการศึกษา “เรียนดี มีความสุข” ของกระทรวงศึกษาธิการ

การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) จะอยู่ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี รวมทั้งนำนโยบายของรัฐบาลมาขับเคลื่อน เพื่อร่วมกันยกระดับคุณภาพการศึกษาเต็มกำลังความสามารถอย่างเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน

นโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ของกระทรวงศึกษาธิการ ริเริ่มโดย พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นการสร้างความสุขให้แก่ผู้เรียน ครู และผู้ปกครอง เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น เมื่อการเรียนดีขึ้นจะส่งผลกลับไปทำให้มีความสุขมากยิ่งขึ้นโดยยึดหลักการทำงาน “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน”

ซึ่งแนวคิดในการจัดการศึกษาแบ่งเป็น 2 ข้อหลัก คือ การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต โดยแบ่งเป็น 2 เรื่องหลัก คือ นโยบายที่เน้นหนักในการทำงาน และนโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

9.1.1 นโยบายที่เน้นหนักในการทำงาน : ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา 4 ด้าน

9.1.1.1 ปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษาลดขั้นตอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้วยการปรับระบบการประเมินวิทยฐานะที่เน้นตามสภาพจริง ลดการทำเอกสาร-ขั้นตอนการประเมิน ไม่ซับซ้อนและเป็นธรรม

9.1.1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาค้นคืนสามารถโยกย้ายกลับภูมิลำเนาด้วยความโปร่งใส ไม่มีการซื้อขายตำแหน่ง พร้อมสำรวจครูขาดแคลนในแต่ละพื้นที่ตามภูมิลำเนาเดิม

9.1.1.3 แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการวางแผนการใช้จ่ายและการเก็บออมเงิน น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีพ รวมทั้งเร่งช่วยเหลือกลุ่มลูกหนี้ NPL โดยเร่งด่วน

9.1.1.4 จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ 1 ครู 1 Tabletด้วยการสนับสนุน จัดหาอุปกรณ์ ในการช่วยจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงระบบออนไลน์รองรับการใช้งานให้เพียงพอกับจำนวนครูผู้สอน

9.1.2 นโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการ : ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง 6 ด้าน

9.1.2.1 เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา Anywhere Anytime เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (1 นักเรียน 1 Tablet) ด้วยการส่งเสริมบทบาทภาคเอกชน (สถานประกอบการ) ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและจัดการศึกษา โดยให้คำตอบแทนที่เหมาะสมในระหว่างการเรียนรู้หรือฝึกอาชีพ นำแพลตฟอร์มการเรียนรู้แห่งชาติมาผสมผสานการเรียนการสอนแบบเดิมในห้องเรียนกับการเรียนการสอนออนไลน์ (Hybrid Education) ผู้เรียนจะมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และขยายการเรียนรู้ไปถึงประชาชนทุกช่วงวัยทั่วประเทศให้มีโอกาสทางการศึกษา เข้าถึงเนื้อหาสาระที่มีคุณภาพตลอดจนพัฒนาการศึกษาผ่านระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank System) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและประชาชนได้เรียนและทำงานไปในเวลาเดียวกัน

9.1.2.2 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพด้วยการจัดให้มีการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพต้นแบบอย่างน้อย 1 โรงเรียนในแต่ละอำเภอหรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำร่องการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน สื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม อีกทั้งจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปีงบประมาณ

9.1.2.3 ระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตด้วยการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลก โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและมีหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งจัดให้มีระบบ

แนวนวตั้งแตระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบแนวทางการเรียน และเป้าหมายชีวิตที่ตนเองชอบสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดระยะเวลาการเรียน

9.1.2.4 การจัดทำระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ ด้วยการนำหน่วยกิตที่สะสมมาใช้เทียบคุณวุฒิ รับรองมาตรฐานวิชาชีพเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสายอาชีวศึกษา สามารถขอการรับรองมาตรฐานวิชาชีพได้ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะมีรายได้ระหว่างเรียนควบคู่กับการทำงานไปพร้อมกัน

9.1.2.5 การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ด้วยการจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์หรือสมรรถนะจากระบบเดียวกัน แต่ต่างสถานศึกษา หรือจากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่งหรือจากต่างประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษาหรือการรับรองระดับการศึกษาต่างสถานศึกษาหรือต่างระบบได้

9.1.2.6 มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ด้วยการจัดการอาชีวศึกษาระดับวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับเทคนิค โดยมุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิต ให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพได้ทันต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

กระทรวงศึกษาธิการ
Ministry of Education

เรียนดี มีความสุข

**การศึกษามุ่ง
ความเป็นเลิศ +
และการศึกษาเพื่อ
ความมั่นคง
ของชีวิต**

**ลดภาระครู
และบุคลากรทางการศึกษา**

- ▶ ปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอนยุ่งยากสลับทุกเรื่องของผู้เรียน
- ▶ ครูและบุคลากรทางการศึกษาค้นค้น (โยกย้ายกลับภูมิลำเนา ด้วยความโปร่งใส ไม่มีการซื้อขายตำแหน่ง)
- ▶ แก้ไขปัญหานิสิตครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ▶ จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ (1 ครู 1 Tablet)

ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

- ▶ เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ **ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง** มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (1 นักเรียน 1 Tablet)
- ▶ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ
- ▶ ระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป็นนายชีวิต
- ▶ การจัดทำระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ
- ▶ การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศไม่ต้องเสียเวลาในระบบ ประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย
- ▶ มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

**“จับมือไว้
แล้วไปด้วยกัน”**

พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สรุป นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2569 "เรียนดี มีความสุข" พล.ต.อ.เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) มีความมุ่งมั่น สานต่อนโยบายการศึกษา “เรียนดี มีความสุข” ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนเป็นที่ประจักษ์ ภายใต้หลักการ “การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต” ใช้แนวทางการทำงาน “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” มุ่งสร้าง “การศึกษาเท่าเทียม” ผ่านเครือข่ายการศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และต่อยอดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับให้ทันสมัย ได้มาตรฐานสากล ภายใต้แนวคิด “ปฏิวัติการศึกษา แก้ปัญหาประเทศ” เพื่อพัฒนาคนไทยทุกคน ในทุกช่วงวัย ให้ “ฉลาดรู้ ฉลาดคิด ฉลาดทำ” มีศักยภาพและความพร้อมสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อเป็นแนวทางให้ส่วนราชการในสังกัดและองค์กรในกำกับ ศธ. นำไปใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

9.2 การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ของสหประชาชาติ

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) คือ แนวทางการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนความสามารถในการตอบสนองความต้องการของคนรุ่นหลัง (Brundtland Report, 1987) โดยการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic growth) ความครอบคลุมทางสังคม (social inclusion) และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (environmental protection)

การประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 ลงนามรับรองวาระ การพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. 2030 โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน (ฐานข้อมูลกองการต่างประเทศ, 2566)

9.2.1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) 17 เป้าหมาย ประกอบไปด้วย 169 เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ที่มีความเป็นสากล เชื่อมโยงและเกื้อหนุนกัน และกำหนดให้มี 247 ตัวชี้วัด เพื่อใช้ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนา โดยสามารถจัดกลุ่ม SDGs ตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันใน 5 มิติ (5P) ได้แก่

(1) การพัฒนาคน (People) ให้ความสำคัญกับ การจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำ ในสังคม

(2) สิ่งแวดล้อม (Planet) ให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป

(3) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ

(4) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุขและไม่แบ่งแยก

(5) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มีทั้งสิ้น 17 เป้าหมาย

เป้าหมายที่ 1 : ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่

เป้าหมายที่ 2 : ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 3 : สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย

เป้าหมายที่ 4 : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมายที่ 5 : บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมอำนาจให้แก่สตรีและเด็กหญิง

เป้าหมายที่ 6 : สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 7 : สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา

เป้าหมายที่ 8 : ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลผลิต และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9 : สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 : ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 11 : ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12 : สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 : ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14 : อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15 : ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพินสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียดังกล่าวหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16 : ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

เป้าหมายที่ 17 : เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ฐานข้อมูลกองการต่างประเทศ, 2566)

โดยเป้าหมายที่ 4 : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all) หรือ (Quality Education) เป็นเป้าหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิชาชีพครู

SDG 4 (Quality Education) คือหัวใจสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนเป้าหมายที่เหลือทั้งหมดให้สำเร็จ เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพคือเครื่องมือที่ทรงพลังที่สุดในการหลุดพ้นจากความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ

5 เป้าหมายย่อยสำคัญของ SDG 4 (Quality Education)

- 1) การศึกษาขั้นพื้นฐานฟรี: เด็กทุกคนต้องเข้าถึงการศึกษาระดับประถมและมัธยมที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย
- 2) เท่าเทียมในระดับอุดมศึกษา: ทุกคนสามารถเข้าถึงการอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัยที่มีภาพและจ่ายไหว อย่างไม่แบ่งแยกเพศ
- 3) ทักษะเพื่อการทำงาน: เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะจำเป็น รวมถึงทักษะทางเทคนิคและอาชีพ เพื่อการจ้างงานและการเป็นผู้ประกอบการ
- 4) จัดการเลือกปฏิบัติ: ประกันว่ากลุ่มเปราะบาง รวมถึงคนพิการ ชนเผ่าพื้นเมือง และเด็กในสภาวะยากลำบาก จะได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม
- 5) การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ESD): ผู้เรียนทุกคนต้องได้รับความรู้และทักษะในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียม

อ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). นโยบายการศึกษา “เรียนดี มีความสุข”. กรุงเทพมหานคร:

กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ, กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร. (2566, 29 พฤศจิกายน). นโยบาย “เรียนดี มีความสุข”.

<https://psdg.moe.go.th/>

ฐานข้อมูลกองการต่างประเทศ. (2566, 17 มีนาคม). Sustainable Development Goals (SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. <https://fad.mnre.go.th/th/mpb/content/196>